

konec filma

Zoran Smiljanič

Production Coordinator KRIS BOXELL
Camera Assistant WADE CHILDRESS
Sperm Wrangler BLAIR CLARK
Grip & Lighting MALEY PRODUCTION SERVICE

NEW YORK SECOND UNIT

Unit Production Manager DAVID STARKE
First Assistant Director J. ALAN HOPKINS
Production Coordinator ALESSANDRA CUOMO
Location Manager MATTHEW WIDMAN

Tipologija odjavnih špic

15 vrst odjavnih špic, ki so nas zadržale v kinodvorani tudi po koncu filma

Najprej jih ni bilo. Filmi so se končali tako, da se je kamera dvignila in odmaknila od dogajanja, čez ekran se je izpisalo THE END, FIN, KRAJ ali KONEC, kar je bil za gledalce v kinodvoranah znak, da vstanejo, oblečejo plašče in se napotijo proti izhodu. Prvi zametek odjavnih špic je prišel z zasedbo vlog (*cast*); naštetni so bili glavni igralci in njihova filmska imena, kar ni trajalo dolgo, telop ali največ dva. Sledil je upor sindikatov filmskih delavcev, ki so pritiskali na filmske studie, da morajo vsi, ki so tako ali drugače sodelovali pri nastanku filma, dobiti zasluženo mesto (*credit*). In studii so popuščali, najprej po kapljicah, v 70. letih prejšnjega stoletja pa so odjavne špice postajale vse daljše in debelejšje. Če je bila razkošna in barvita najavna špica rezervirana za elito (režiser, producent, igralci, scenarist, direktor fotografije, skladatelj, montažer ...), potem je bila odjavna špica poseljena s plebsom, neznanimi in neopaznimi sleherniki (statisti, scenski delavci, tehniki, trenerji, šoferji, strokovnjaki in svetovalci, timi laboratorijskih in računalniških operativcev ...), ki so bili po navadi napisani z malimi belimi črkami na črnem ozadju. Sčasoma so odjavne špice vsebovale vse številčnejšo vojsko sodelujočih, kjer je bil vpisan tudi zadnji dostavljalec pic ali krofov (in njegova mačka), nazadnje pa so vanje tlačili še razne izjave, pravne predpise,

avtorska opozorila, pojasnila in grožnje. Skratka, dolgčas, ki ga nihče ni bral. Obiskovalci so zato takoj po začetku odjavne špice kot po ukazu vstali, oblekli plašče in zapustili kinodvorano.

Potem pa se je filmskim ustvarjalcem počasi posvetilo, da odjavna špica ni nujno zgolj odlagališče imen in predpisov, ki nikogar ne zanimajo. Začeli so eksperimentirati in vanje injicirati glasbo, fotografije, animirane vložke, šale, domislice, bizarna sporočila, čudaške rešitve in celo dele filma. Odjavne špice je postalo zanimivo gledati in tudi brati, saj nikoli nisi vedel, kdaj se bo med imeni skrtil kak nenavaden napis, funkcija ali izjava. Zgodilo se je, da se je film naravnost norčeval iz (navad) gledalcev: ko so ti ob začetku odjavne špice pograbili plašče in se odpravili proti izhodu, so se napisi nenadoma prekinili in film se je nadaljeval. Gledalci so se ustavili, nekateri so se s hodnika vrnili v dvorano in stoji strmeli na platno, drugi so spet sedli. Čez čas so se napisi nadaljevali, gledalci so se znova premaknili proti izhodu in spet je sledil filmski prizor med napisi. In tako še nekajkrat. Čisto zajebavanje. Včasih je bilo bolj zabavno opazovati reakcije zbeganih gledalcev kot pa dogajanje na platnu. Odjavne špice so postajale vse bolj kreativne, zanimive in odtrgane, in gledalci smo se zato navadili ostati v kinodvorani in počakati na

kakšno dodatno poslastico. Čez čas pa smo se tudi tega naveličali. Odjavne špice so postale vse bolj zasičene, agresivne in posledično nezanimive. Zato smo spet pograbili plašče in ...

... še preden zapustite kinodvorano, naj vas spomnimo na 15 nenavadnih, inovativnih, odbitih, pogumnih in zabavnih tipov odjavnih špic ter njihovih značilnih predstavnikov.

Pa še to: evropskih in filmov drugih celin je bolj malo, na tem področju imajo pač absolutni primat Američani. Tudi slovenskih filmov na žalost ni med njimi, saj naši filmski ustvarjalci še niso odkrili vseh čudovitih možnosti, ki jih ponujajo odjavne špice.

1. Najavna špica = odjavna špica

Splošni trend so najprej zakrivili režiserji novega Hollywooda, štafeto pa

so prevzeli studijski šefi, ki so ugotovili, da je prvih (in zadnjih) 20 minut filma čas, ko je gledalec najbolj zbran in lahko sprejme največ informacij, zato je te dragocene minute neumno zapravljati za napise, ki jih nihče ne bere. Danes so skoraj vsi hollywoodski *blockbusterji* brez najavne špice, ki so jo preselili na zadek filma. Kar vsekakor ni isto.

Boter (The Godfather, 1972, Francis Ford Coppola): eden prvih filmov, kjer so najavno špico deložirali na konec filma.

Apokalipsa danes (Apocalypse Now, 1979, Francis Ford Coppola): eksplozivna uvodna špica je spet na koncu; takrat je bila to še drzna avtorska poteza, danes je uveljavljeni standard.

Smrtonosno orožje 2 (Lethal Weapon 2, 1989, Richard Donner): film, ki je ustoličil modo »title only« (samo naslov, brez špice).

300 (2006, Zack Snyder): učinkovita kombinacija animiranih prizorov iz stripa in bombastičnega *soundtracka*, ki pa na koncu filma izgubi pol svoje moči.

2. Kratek povzetek protagonistov za telebane

Številni filmi na koncu predstavijo glavne igralce s sliko in besedo (*roll call*), da gledalce še enkrat spomnijo, kdo je koga igral.

Veliki pobeg (The Great Escape, 1963, John Sturges): naštejejo vse protagoniste; Steve McQueen, »The Cooler King«, je po tem filmu postal zvezda, tudi po zaslugi odjavne špice.

Zlato za pogumne (Kelly's Heroes, 1970, Brian G. Hutton): podobna reč kot predhodnik, omenjamo ga zato, ker je v njem igral Clint Eastwood, film pa so posneli v istrski vasi Vižinada.

MASH (1970, Robert Altman): namesto odjavne špice spiker poljske bolnišnice napove, da si bodo danes zvečer ogledali vojno dramo *MASH* in zdrdra imena nastopajočih igralcev, ki jih za hip tudi pokaže, na koncu pa voznik džipa nejevoljno zagodrnja: »Goddamn army!«

Top Gun (1986, Tony Scott): kako so bili vsi lepi in mladi, pokojni režiser Tony Scott pa na začetku obetavne kariere.

Trainspotting (1996, Danny Boyle): neznani fantje, ki se bodo kmalu prebili v prvo ligo britanskih igralcev.

3. Kratek povzetek protagonistov in vsebine za telebane

Nekaterim pa ni dovolj, da predstavijo samo like, ampak ponovijo tudi vsebino.

Državljan Kane (Citizen Kane, 1941, Orson Welles): svojevrstna poglobitev karakterizacije, kjer se po napisu The End predstavi še ducat igralcev iz filma, ki zdeklamirajo po nekaj stavkov besedila.

V 80. dneh okoli sveta (Around the World in 80 Days, 1956, Michael Anderson): triurni spektakel je na koncu postregel še z animiranim sedemminutnim povzetkom zgodbe.

4. Vrnitev odpisanih

Nekateri stranski liki, na katere smo že zdavnaj pozabili, se vrnejo v film in od gledalcev izmolzejo še kakšno salvo smeha. Prvi, ki je uporabil to pozneje velikokrat eksploatirano idejo, je ...

Ali je pilot v letalu? (Airplane!, 1980, Jim Abrahams, David Zucker, Jerry Zucker): starejši gospod, ki na začetku filma vstopi v taksi, po končani odjavni špici še vedno čaka na svojega voznika: »Dam mu še 20 minut in to je vse!«

Letala, vlaki in avtomobili (Planes, Trains & Automobiles, 1987, John Hughes): direktor marketinške agencije, ki je na začetku filma mečkal z odločitvijo, katera grafična rešitev za oglas je boljša, se po koncu odjavne špice še vedno nahaja v pisarni in cinca med različnimi predlogi.

Austin Powers: Vohun, ki me je nategnil (Austin Powers: The Spy Who Shagged Me, 1999, Jay Roach): strašni morilec Mustafa obleži na dnu prepada ustreljen in s polomljenimi nogami, a ne umre; po koncu odjavne špice se spet oglasi iz prepada in sprašuje, ali je filma že konec, ter javka, da ga odprti zlomi nog precej bolijo.

5. Presenetljiva odkritja

Včasih pravo presenečenje pride šele po uradnem koncu filma.

Princ odkriva Ameriko (Coming to America, 1988, John Landis): med odjavno špico se razkrije, da Eddie Murphy ni igral le mladega in čednega glavnega junaka, pač pa še tri epizodne vloge, in sicer jezikavega frizerja, sluzastega pevca in priletnega Žida Saula, ki pove nepozabni vic o juhi in žlici.

Divje strasti (Wild Things, 1998, John McNaughton): v odjavno špico se nekajkrat vrinejo kratki vložki, ki že tako komplicirano zgodbo še dodatno zapletejo z dvojnimi in trojnimi *twisti*, da nazadnje ne vemo več, kdo pije, kdo plača, kdo je s kom seksual in kdo je koga ubil.

6. Kaj se je zgodilo potem ...

Številni filmi nas pred, med ali po odjavni špici obvestijo, kaj je protagonist doletelo po koncu filma. Izmišljene ali resnične usode skušajo zabavati, pretresti ali presenetiti.

Taksist (Taxi Driver, 1976, Martin Scorsese): zdi se, da je Robert De Niro po masakru fizično in psihično povsem okreval, ko pa med odjavno špico zagledamo njegov nori pogled v vzvratnem ogledalu, vidimo, da je možakar še vedno zmešan kot mina.

Conan barbar (Conan the Barbarian, 1982, John Milius): v nekakšni napovedi nadaljevanja čarovnik Mako pove, da bo Conan po številnih pustolovščinah postal kralj, mi pa vidimo bradatega Schwarzeneggerja, ki kot mislec sedi na prestolu; kar pa se ni zgodilo, v drugem delu je vzorno obrit spet sekal ljudi in pošasti.

Dodgeball: Zgube med dvema ognjema (Dodgeball: A True Underdog Story, 2004, Rawson Marshall Thurber): Ben Stiller je negativec, ki se po izgubljeni tekmi dodgeballa prenažira z nezdravo hrano in postane 200-kilski debelinko, ki nam na koncu s kavča zapoje, zapleše in žonglira s svojimi obilnimi dojkami.

7. Kamufilirani napovedniki

TO BE CONTINUED...

Pri hiperinflaciji današnjih stripovskih nadaljevanj je postal uveljavljen standard, da po koncu odjavne špice utrujajo s kakšnim *teaserjem* za naslednji naslov v franšizi. Na take neumnosti se ujamejo

predvsem zmešani Američani, ki se nikoli ne naveličajo superherojev. No, včasih je bilo napovedovanje nadaljevanj nekaj svežega.

Trije Mušketirji (The Three Musketeers, 1974, Richard Lester): eden prvih ali celo prvi film, kjer na koncu napovejo nadaljevanje *Štirje mušketirji* (1975), ki so ga posneli simultano s prvim delom.

Vrnitev v prihodnost (Back to the Future, 1985, Robert Zemeckis): prvi del je predvajal napovednik za drugega in drugi za tretjega, vsi trije pa so bili zanimivi.

Matrica Reloaded (Matrix Reloaded, 2003, Andy in Larry Wachowski): na koncu je napoved tretjega in zaključnega dela trilogije **Matrica Revolucija**, a to ni pomagalo ne enemu ne drugemu; le prvi del je bil *the One and only*.

Doc Savage: Človek iz bronze (Doc Savage: The Man of Bronze, 1975, Michael Anderson): tale je samozavestno napovedal drugi del in celo pokazal nekaj prizorov, a nadaljevanja zaradi finančnega neuspeha prvenca nikoli niso posneli.

8. Kiksi in odpadki

Trend umešanja zabavnih kiksov (*gag reel*) in izločenih posnetkov (*outtakes*) na konec filma povezujemo predvsem z dvema imenoma: Burt Reynolds in Jackie Chan. Medtem ko so pri Reynoldsu ponesrečeni posnetki (*bloopers*) zabavni, pa so pri Jackieju Chanu hudo boleči in celo smrtno nevarni. Ti posnetki so včasih privlačnejši in definitivno bolj resnični od filma samega.

Smokey in Bandit II (Smokey and the Bandit, 1980, Hal Needham) in **Dirka Cannonball II** (Cannonball Run II, 1981, Hal Needham): široka paleta jezikovnih spodrsnjajev, pozabljenega besedila, nekontroliranih izbruhov smeha, okvare rekvizitov ali namernega miniranja

soigralcev; v slednjem sta Reynolds in Jackie Chan zaigrala skupaj.

Božji oklep (Armour of God, 1986, Jackie Chan): po snemanju tega akcijskega filma v Istri, na Predjamskem gradu in gradu Kamen je nato Jackie na neki zagrebški ulici tako hudo padel, da si je razčesnil lobanjo in komaj preživel.

9. Fotografije

Številni TV-filmi, ki so posneti po resničnih dogodkih, na koncu pokažejo fotografije realnih ljudi, ki se jim je zares zgodila drama, prikazana v filmih. Le kako to, da so igralci v filmih vedno neprimerno privlačnejši, vitkejši in lepši od resničnih ljudi? Poznamo pa tudi bolj premišljene uporabe fotografij na odjavni špici.

Železni križec (Cross of Iron, 1977, Sam Peckinpah): *slide show* fotografij vojnih grozot od nacističnih zločinov do sodobnih vojn, pospremljen s citatom Bertolta Brechta, ki opozarja, da se nacistična zver spet krepi in razrašča; pa še res je.

Zastave naših očetov (Flags of Our Fathers, 2006, Clint Eastwood): pretresljivi dokumentarni posnetki osvajanja Iwo Jime in resnični vojaki, ki so dvignili zastavo na znameniti fotografiji.

Prekrokana noč (The Hangover, 2009, Todd Phillips): štirje fantje šele med odjavno špico pregledajo fotografije fantovščine v Las Vegasu in rekonstruirajo, kako se je odvrtela najbolj nora noč v njihovem življenju; huronsko!

Poti (Tracks, 2013, John Curran): zanimivo je primerjati film s fotografijami iz National Geographica, na katerih je Robyn Davidson (igra

jo Mia Wasikowska) s svojimi štirimi kamelami in psom prepotovala 2500 km avstralske puščave.

10. Rušenje četrte stene

Tisti trenutek, ko protagonist spregovori naravnost v kamero in uniči filmsko iluzijo.

Muppetki gredo v Hollywood (The Muppet Movie, 1979, James Frawley): podivjani bobnar Animal pogleda v kamero in zarenči: »Pojdite domov, pojdite domov! Pa-pa!«

Prosti dan Ferrisa Buellerja (Ferris Bueller's Day Off, 1986, John Hughes): Mathew Broderick nas gladko napodi iz dvorane: »Ste še vedno tu? Konec je ... pojdite domov!«

11. Monty Python

Slovita britanska skupina je neusmiljeno parodirala vse živo in seveda tudi odjavne špice, ki jih je prestrelila z bizarnimi napisi in odbitimi domisljicami. Poglejmo si le njihove filmske špice.

Monty Python in sveti gral (Monty Python and the Holy Grail, 1974, Terry Gilliam, Terry Jones): najavno špico ugrabijo Švedi, obsedeni z lososi, od njih pa jo prevzamejo Latinoameričani, obsedeni z lamami; na odjavni špici nam zavrtijo nekaj minut dolgo cirkuško skladbo na temnem ozadju, ki je povsem brez napisov.

Brianovo življenje (Monty Python's Life of Brian, 1979, Terry Jones): potem ko križani Brian in kompanija zapojejo

slovito pesem *Always Look on the Bright Side of Life*, Brian ugotovi, da je filma konec in da lahko ploščo z glasbo iz filma kupimo v preddverju kina, češ, »tudi mi moramo od nečesa živeti«.

Monty Python: Smisel življenja (Monty Python's The Meaning of Life, 1983, Terry Jones): Eric Idle, oblečen v konzervativno filmsko kritičarko, pod velikim napisom »Konec filma« z izrazito vulgarnim besednjakom kritizira sodobne filme, češ da je v njih preveč nasilja in premalo družinskih vrednot; na koncu so se producenti zahvalili vsem ribam, ki so nastopile v filmu.

12. Pesem za slovo

Glasbena podlaga odjavne špice je čustvena bomba, ki jo gledalci odnesemo iz kina in nam še dolgo odmeva v glavi. Okusi so različni, ampak tule so štiri uspešne poroke med sliko in zvokom, ki jih je čas potrdil.

Ljudje mačke (Cat People, 1982, Paul Schrader): vnetljiva pesem *Putting Out Fire (With Gasoline)* nesmrtnega Davida Bowieja se vrti, medtem ko čudoviti črni jaguar nepremično zre v nas. Ko Bowie zavpije besedo »gasoliiiiine!«, jaguar glasno zarjove; pesem je uporabil tudi Tarantino v *Neslavnih barabah*.

Vod smrti (Platoon, 1986, Oliver Stone): Adaggio za godala Samuela Barberja je nastal že leta 1936, a se ga bomo spominjali kot pretresljive zvočne kulise vietnamske vojne.

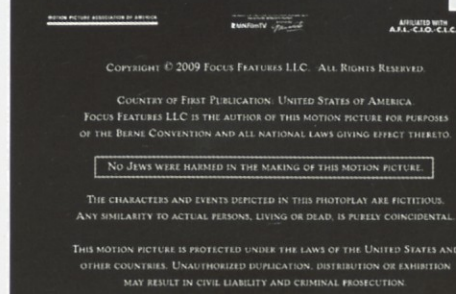
Ostani z menoj (Stand by Me, 1986, Rob Reiner): naslovna pesem Bena E. Kinga je sicer ljubezenska, a so ji filmarji spremenili namembnost in ujeli pravo rimo s tem nostalgичnim in čustvenim filmom o odraščanju.

Dobri fantje (Goodfellas, 1990, Martin Scorsese): Sinatra *My Way* v energični punkovski izvedbi Sida Vicusa je

popolna ilustracija propada nekoč velike gangsterske družine.

Bournov ultimatum (The Bourne Ultimatum, 2007, Paul Greengrass): Mobyev elektronski komad *Extreme Ways* premore vso energijo, gibanje in notranjo dramo Jasona Bourna.

13. Bratje po špicah

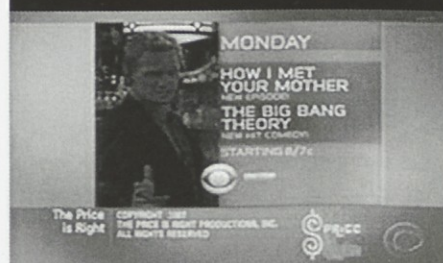

Brata Farrelly sta v svojih najboljših filmih premogla odbite, originalne in zelo zabavne odjavne špice. Brata Coen tudi. Mogoče celo brata (kdm, ali brat in sestra) Wachowski. Kaj pa brata Hughes?

Nori na Mary (There's Something About Mary, 1998, Peter in Bobby Farrelly): vsi udeleženci (igralci, ekipa, statisti, njihovi sorodniki in njihovi otroci) zapojejo čudovito kičasto pesmico *Build Me Up a Buttercup* skupine The Foundations, ki, ko jo enkrat slišiš, ne gre in ne gre iz ušesa.

Zresni se (A Serious Man, 2009, Joel in Ethan Coen): film, ki govori o Židih, ima na koncu napis: Med snemanjem tega filma ni bil poškodovan noben Žid.

14. Generična odjavna špica

Prva je ta nadomestek špice lansirala ameriška TV-postaja NBC leta 1994, sledile so ji številne druge postaje. Originalna slika se pomanjša nekam in kot, na displeju pa se kot na borzi ekspresno odvrtilo glavni igralci, režiser,

scenarist in producent, drugi del ekrana pa že zasede nova oddaja, ki sledi. Tako opravijo z odjavno špico v pičlih desetih sekundah in se gladko požvižgajo na vse zanimivosti, ki jih nemara vsebujejo. To že leta počnejo tudi nekatere naše komercialne postaje (POP TV in Kanal A). Zločin, ki bi ga morali najstrožje sankcionirati!

15. Nori napisi (*crazy credits*)

WARNING

You are reading this then this warning is for you. Every word you read of this useless fine print is another second of your life. Don't you have other things to do? Is your life so empty that you honestly can't think of a better way to spend these moments? Or are you so impressed with authority that you give respect and credence to all who claim it? Do you read everything you're supposed to read? Do you think everything you're supposed to think? Buy what you're told you should want? Get out of your apartment. Meet a member of the opposite sex. Stop the excessive shopping and masturbation. Quit your job. Start a fight. Prove you're alive. If you don't claim your humanity you will become a statistic. You have been warned ..... Tyler

Med končnimi napisi se skriva marsikateri biser, treba se je le prebiti čez nekaj sto ali tisoč imen.

Ali je pilot v letalu? (1980): Na splošno zadolžen za kup reči ... Mike Finnell
Avtor Povesti o dveh mestih ... Charles Dickens
V primeru tornada ... jugozahodni kot kleti

Ameriški volkodlak v Londonu (An American Werewolf in London, 1981, John Landis): v odjavni špici princu Charlesu in princesi Diani čestitajo za nedavno poroko.

Salomon in Sheeba (Solomon and Sheeba, 1959, King Vidor): med napisi se pojavi naziv »svetovalec za prizor orgije«.

Creepshow (1982, George Romero): v filmu je prizor s stotinami ščurkov, na koncu pa najdemo naziv »trener ščurkov«.

Night Patrol (1984, Jackie Kong): tale ameriška komedija ima zaradi neznanega razloga odjavno špico v francoščini.

Vojne zvezd (Star Wars, 1977, George Lucas): »Film je posnet na lokaciji v vesolju.«

Fantazma (Phantasm, 1979, Don Coscarelli): grozljivka opozarja, da nas bo »v primeru neavtoriziranega kopiranja, razširjanja ali predvajanja tega filma doletela civilna tožba, kriminalni pregon in SRD VISOKEGA MOŽA!«

Ali je pilot v letalu 2? (Airplane II: The Sequel, 1982, Ken Finkleman): za nazivom »Best Boy« je nastopil še »Worst Boy«, ki mu je ime Adolf Hitler.

Napad morilskih paradiznikov (Attack of the Killer Tomatoes!, 1987, Jon De Bello): »Posneto po uspešnici *Srd paradiznikov*.«

Killer Tomatoes Eat France (1992, Jon De Bello): »Film je v celoti posnet v Franciji, razen delov, ki so posneti drugje.«

Napihnjenci (Hot Shots!, 1995, Jim Abrahams): »Če bi zapustili kinodvorano, ko so se tile napisi začeli, bi bili zdaj že doma.«

Hitrost 2 - Brez zavor (Speed 2: Cruise Control, 1997, Jan De Bont): »Med snemanjem filma ni bil onesnažen noben ocean.«

Krik (Scream, 1996, Wes Craven): »Ne zahvaljujemo se Okrajnemu upravnemu odboru šole Santa Rosa.«

Top Secret! (1974, Jim Abrahams, David Zucker, Jerry Zucker): napis sredi praznega okvirja: »Tale prostor lahko najamete.«

Lobster Man from Mars (1989, Stanley Sheff): »Nobenega jastoga nismo med snemanjem poškodovali, smo jih pa nekaj pojedli.«

Dan neodvisnosti (Independance Day, 1996, Roland Emmerich): »Med snemanjem nismo poškodovali nobene živali ali zunajzemeljskega bitja (*animals or aliens*).«

Glej kdo se oglašča 2 (Look Who's Talking Too, 1990, Amy Heckerling): funkcija »trener sperme« (*Sperm wrangler*) ... Blair Clark.

Guns on the Clackamas: A Documentary (1995, Bill Plympton): »Veliko malih krznenih živalic z žalostnimi očmi je bilo med snemanjem tega filma mučenih.«

Canadian Bacon (1995, Michael Moore): »Med snemanjem tega filma ni bil poškodovan noben Kanadčan.«

Mallrats (1995, Kevin Smith): »Hvala mami in očetu, ker sta pred toliko leti seksala.«

To je Spinal Tap (This is Spinal Tap, 1984, Rob Rainer): »Skupina Spinal Tap je izmišljena. In tudi Velikonočni zajček ne obstaja!«

Vzgoja Arizone (Raising Arizona, 1987, Joel in Ethan Coen): »Posneto na lokaciji Valley of the Sun, čudovitem mestu za vzgojo otrok.«

Curse of the Queerwolf (1988, Mark Pirro): »Noben pes ni bil poškodovan med snemanjem – vse smo postrelili na zaključni zabavi.«

Bambi Meets Godzilla (1969, Marv Newland): »Posebna zahvala mestu Tokio za sodelovanje pri pridobitvi Godzile za nastop v filmu.«

Roadkill (2001, John Dahl): »Med snemanjem tega filma je bila ubita komajda kakšna žival.«

Fargo (1996, Joel in Ethan Coen): kot »žrtev na polju« je naveden »simbol, podoben Umetniku, nekdanjemu kot Prince (Artist Formerly Known as Prince)«.

Klub golih pesti (Fight Club, 1997, David Fincher): Tyler Durden se je polastil tudi opozorila na koncu odjavne špice: »Če tole bereš, potem je to opozorilo zate. Vsaka beseda, ki jo prebereš, je ... sekunda tvojega življenja. Ali nimaš drugega dela? Je tvoje življenje tako prazno ...? Ali prebereš vse, kar naj bi prebral? Ali misliš, kar bi moral misliti? Kupuješ, kar ti rečejo da kupiš? Pojdi ven iz stanovanja. Spoznaj predstavnika nasprotnega spola. Nehaj s prekomernim nakupovanjem in masturbiranjem. Pusti službo. Začni pretep. Dokaži, da si živ. ... Opozorili smo te ... Tyler«